

קול צופיין

קול צפ"ר נשאו קול יחדו ירננו

מיליון כ"ב
1035

מק"צ תשפ"א השיעור השבועי מיסודו של מרן הראשון לציון הרה"ג המקובל האל-קי הרב **מרדכי אליהו** זצוק"ל

השיעור נמסר ע"י הרה"ג **שמואל אליהו** הרב הראשי של צפת

הלכות שלום

דקשיר לון ומיחד לון. ובגין דאנת מלגאו כל מאן דאפריש חד מחבריה מאלין עשר ספירן אתחשב לה קאלו אפריש קד".

גאולה - שלום של כל העולם

החיבור הגדול לה' והשלום העולמי יבוא באחרית הימים, לכן סיום כל תפילה הוא שלום. "ודבר זה רמזו חכמים במדרש (ויק"ר פ"א) רבי מני דשאב ור' יהושע דסכנין בשם ר' לוי גדול השלום שכל הברכות והטובות ונחמות שהקב"ה מביאין על ישראל חותמים בשלום. בקריאת שמע - 'פורס סכת שלום' (גם "השכיבנו אבינו לְשָׁלוֹם, וְהַעֲמִידֵנוּ מִלְּכָנוּ לְחַיִּים טוֹבִים וְלְשָׁלוֹם, וּפְרוֹשׁ עֲלֵינוּ סֶפֶת שְׁלוֹמָךְ"). בתפלה - עושה שלום (גם "שים שלום"). בברכת כהנים - וישם לך שלום.

ואין לי אלא בברכות, קרבנות מניין? שנאמר 'זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים' (וקרבן שלמים הוא שעושה שלום בין העולם הזה לעולם העליון. שחציו נאכל לבעלים וחציו לשרים). אין לי אלא בכלל בפרט מניין? שנא' 'זאת תורת העולה', 'זאת תורת המנחה', 'זאת תורת החטאת'. 'זאת תורת האשם'. 'זאת תורת זבח השלמים'. ואין לי אלא בקרבנות יחיד בקרבנות צבור מניין? תלמוד לומר 'אלה תעשו לה' במועדיכם' ומסיים בשלמים".

ואפשר להוסיף על דברי המדרש כי כל קדיש וכל ברכת מזון מסתיימים ב"עושה שלום" וכו'. כל תפילת שחרית מסתיימת בברכה שיש בה שבע פעמים השם שלום 'אָמֵר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמֵר רַבִּי חֲנִינְיָא תַלְמִידֵי תַקְמִים מְרַבִּים שְׁלוֹם בְּעוֹלָם שְׁנַאֲמֵר וְכָל בְּנֵיךְ לְמוֹדֵי ה' וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךְ". מכאן נבין את החשיבות הרוחנית הגדולה של הסכמי השלום שישראל חותמת עליהם בתקופה האחרונה שמעידים על כך שהחיבור לה' הולך ומתחזק.

המשמעות של הסכמי השלום האחרונים

סימן להשראת שכינה בישראל

בשבוע של חנוכה נחתמו הסכמי שלום עם עוד שתי מדינות, מרוקו ובהוטן. כל זאת בנוסף על ההסכמים שנעשו עם איחוד האמירויות, בחריין וסודאן. הנביא זכריה מלמד אותנו שיבוא יום וגויים ירצו להצטרף לעם ישראל. "רַבְּנֵי וְשִׁמְחֵי בְּתִצִּיּוֹן כִּי הִנְנִיבָא וְשִׁכְנֵתִי בְּתוֹכְךָ נְאֻם־ה': וְנִלְוֹו גוֹיִם רַבִּים אֲלֵיהֶ' בַּיָּום הַהוּא וְהָיוּ לִי לְעָם וְשִׁכְנֵתִי בְּתוֹכְךָ וַיְדַעַת כִּי־ה' צְבָאוֹת שְׁלַחְנִי אֲלֵיךְ" (זכריה ב יד-טו). החידוש הוא שהרצון של הגויים נובע מהשראת השכינה בישראל, למרות שאולי הגויים לא יודעים לקרוא לו בשם.

שמו יתברך נקרא שלום

השארית השכינה מביאה שלום כי שלום הוא שמו של ה' שפועל בעולם כדי שיהיה שלום בין כל הנבראים. כך אומרת הגמרא "אסור לאדם שיתן לחבירו שלום בבית המרחץ, משום שנאמר 'ויקרא לו ה' שלום'" (שבת י ע"ב; שבעות לה ע"ב). וכתב המהר"ל כי השם שלום גדול מתכוננת האמת שהיא חותמו של הקב"ה ולכן מותר לומר אמת בבית המרחץ ואסור לומר שלום (נתיב השלום א).

כל זה בגלל שקיום הבריאה הוא בפעולת כל חלקיה ביחד. ופעולת כל החלקים ביחד היא ממנו, שהוא ברא את כולם. זה מה שאומרים בפתח אֲלֵיהֶוּ שֶׁה' מחבר את כל חלקי הבריאה שהוא נמצא בתוך כולם והוא אחד לכן כשכולם קשורים אליו הם צריכים להיות מאוחדים. "וְאֵינָהּ הוּא

לפרטים
052-7695508

מקווה הטהרה המהודר ביותר
עפ"י שיטתו של מרן הרב זצ"ל

בִּי תִקְרַב אֶל עֵיר לְהִלָּחֵם עֲלֶיהָ וּקְרֵאתָ אֵלֶיהָ לְשָׁלוֹם

גדול הוא השלום, שבשעת מלחמה אין פותח אלא בשלום

במסכת דרך ארץ (פרק שלום הלכה יד) "ר' יוסי הגלילי אומר גדול הוא השלום, שבשעת מלחמה אין פותח אלא בשלום שנאמר 'בִּי תִקְרַב אֶל עֵיר לְהִלָּחֵם עֲלֶיהָ וּקְרֵאתָ אֵלֶיהָ לְשָׁלוֹם' (דברים כ י). ונחלקו המפרשים אם מדובר בכל האומות או רק באומות שאינן יושבות בארץ ישראל.

קריאה לשלום לשבעה עממין

לדעת רש"י כשיצאים להילחם בשבעה עממין לא קוראים לשלום. כמו שנאמר במפורש בהמשך הפרשה "בְּנֵי תַעֲשֶׂה לְכָל הָעָרִים הַרְחֵקת מִמֶּנּוּ מְאֹד אֲשֶׁר לֹא מַעֲרִי הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה הֵנּוּ: רַק מַעֲרִי הַעַמִּים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ נִחְלָה לֹא תַחֲיֶה כָּל נַשְׁמָה: כִּי הַחֲרֵם תַּחֲרִימֶם הַחַיִּי וְהָאֲמֹרִי הַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרָזִי הַחַיִּי וְהַיְבוּסִי כְּאֲשֶׁר צִוָּךְ ה' אֱלֹהֶיךָ: לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא יִלְמְדוּ אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת כְּכָל תּוֹעֵבֹתֵם אֲשֶׁר עָשׂוּ לְאֱלֹהֵיהֶם וַחֲטָאתֵם לַה' אֱלֹהֵיכֶם" (דברים כ טו-יח). הא למדת שאסור להושיב גויים ביננו שלא ילמדו אותנו לעשות ככל תועבותם.

לעומתו מסביר הרמב"ן כי גם בשבעה עממין הגרים בארץ ישראל ובמלחמת מצווה צריך לקרוא לשלום, "קריאת השלום אפילו במלחמת מצוה היא, שחייבים לקרא לשלום אפילו לשבעה עממים, שהרי משה קרא לשלום לסיחון מלך האמורי, ולא היה עובר על עשה ועל לא תעשה שבפרשה, 'כי החרם תחרימם' (פסוק יז) 'ולא תחיה כל נשמה' (פסוק טז)".

סיחון ממלכי האמורי - ממך למדת

דברי הרמב"ן מתייחסים לפסוק 'וְאֶשְׁלַח מַלְאָכִים מִמֶּנּוּ דַבְּרוּתָא אֶל סִיחֹן מֶלֶךְ חִשְׁבֹן דְּבָרֵי שְׁלוֹם לְאֹמֶר" (דברים ב כו). והסביר שם רש"י "מהו מדבר קדמות. 'אע"פ שלא צונו המקום לקרוא לסיחון לשלום, למדתי ממדבר סיני מן התורה שקדמה לעולם, כשבא הקב"ה ליתנה לישראל חזר אותה על עשו וישמעאל וגלוי לפניו שלא יקבלוה. ואעפ"כ פתח להם בשלום אף אני קדמתי את סיחון בדברי שלום.

דבר אחר. 'ממדבר קדמות' - ממך למדתי שקדמת לעולם. יכול היית לשלוח ברק אחד ולשרוף את המצריים. אלא שלחתי מן המדבר אל פרעה לאמר שלח את עמי במתון". מכאן למד הרמב"ן כי גם בשבעה עממין צריכים לקרוא לשלום לפני המלחמה, שהרי סיחון היה גדול מלכי האמורי.

בְּנֵי תַעֲשֶׂה לְכָל הָעָרִים הַרְחֵקת מִמֶּנּוּ מְאֹד - העיקר שלא עובדים ע"י

ומה שנאמר בפסוק על קריאת השלום "בְּנֵי תַעֲשֶׂה לְכָל הָעָרִים הַרְחֵקת מִמֶּנּוּ מְאֹד" מסביר הרמב"ן שזה כאשר לא עשו תשובה, שהרי נאמר "לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא יִלְמְדוּ אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת כְּכָל תּוֹעֵבֹתֵם אֲשֶׁר עָשׂוּ לְאֱלֹהֵיהֶם וַחֲטָאתֵם לַה' אֱלֹהֵיכֶם" (דברים כ טו-יח). מכאן למדת כי אם קיבלו עליהם לא לעבוד עבודה זרה - אין חובה להשמידם ואפשר לקרוא להם לשלום. "הא אם עזבו את אלהיהם מותרין לישב שם".

בתנאי ש"יהיו לך למס ועבדוך"

גם הרמב"ם פוסק כמו הרמב"ן שכך כתב: "אין עושין מלחמה עם אדם בעולם עד שקוראין לו שלום אחד מלחמת הרשות ואחד מלחמת מצוה, שנאמר 'כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום', אם השלימו וקבלו שבע מצות שנצטוו בני נח עליהן - אין הורגין מהן נשמה והרי הן למס, שנאמר יהיו לך למס ועבדוך.

קבלו עליהן המס ולא קבלו העבדות או שקבלו העבדות ולא קבלו המס,

אין שומעין להם עד שיקבלו שניהם, והעבדות שיקבלו הוא שיהיו נבזים ושפלים למוטה ולא ירימו ראש בישראל אלא יהיו כבושים תחת ידם, ולא יתמנו על ישראל לשום דבר שבעולם, והמס שיקבלו שיהיו מוכנים לעבדות המלך בגופם וממונם, כגון בנין החומות, וחוזק המצודות, ובנין ארמון המלך וכיוצא בו" (הלכות מלכים פרק ו).

שְׁלֹשׁ פְּרֻסְטִיגִיּוֹת שִׁילַח יְהוֹשֻׁעַ

להוכיח מביאים הרמב"ן והרמב"ם את דברי הגמרא בירושלמי: "דָּאָמַר רבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן, שְׁלֹשׁ פְּרֻסְטִיגִיּוֹת (אגרות) שִׁילַח יְהוֹשֻׁעַ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַד שְׁלֹא יִפְּנֹסוּ לְאֶרֶץ. מִי שֶׁהוּא רוֹצֵה לְהִפְנוֹת - יִפְּנֶה. לְהִשְׁלִים - יִשְׁלִים. לַעֲשׂוֹת מְלַחְמָה - יַעֲשֶׂה. גְּרָגְשֵׁי פִינֵה וְהָאֲמִין לוֹ לְהַקְבִּי"ה וְהִלֵּךְ לוֹ לְאֶפְרָיִם שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים ב, יח, לב) 'עַד בָּאִי וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם אֶל אֶרֶץ פְּאָרְצִיכֶם' - זֶה אֶפְרָיִם. גְּבֻעוֹנִים הִשְׁלִימוּ שֶׁנֶּאֱמַר (יהושע י, א) 'וְכִי הִשְׁלִימוּ יוֹשְׁבֵי גְבֻעוֹן אֶת יִשְׂרָאֵל'. שְׁלֹשִׁים וְאַחַד מְלָךְ עָשׂוּ מְלַחְמָה - וְנִפְּלוּ" (ירושלמי שביעית פרק ו א. דברים רבה ה ג).

שלום - רק לפני שמכריזים עלינו מלחמה

רש"י שפסק כי לא שולחים קריאת שלום לשבעה עממין יסביר כי כל האגרות הללו הן רק לפני שנכנסו ישראל לארץ. שהרי אחרי שנכנסו לארץ הגמרא אומרת שלא מקבלים כנענים וישרי הארץ. ויש מחלוקת האם מקבלים כנענים תושבי חו"ל. האם הבעיה היא באנשים עצמם שהם מקולקלים או בכך שהם יושבים ביננו ומחטיאים אותנו. לדעת רבי יהודה לא מקבלים כנענים שמחוץ לארץ כי הקלוקל הוא בהם, לדעת רבי שמעון מקבלים כנענים בחוץ לארץ אם הם עוזבים את העבודה זרה כי אין חשש שיחטיאו אותנו (בבלי סוטה לה ע"ב).

איך לא הרגו את רחב?

על פי הדברים הללו מקשה התוס': "תימה היאך קבלוה לרחב, שהרי היא היתה מוכנענים שבתוכה" ולא עוד אלא שבמסכת מגילה (יד ע"ב) "שנתגיירה ונסבה יהושע". והכא משמע דכנענים שבתוכה (בתוך ארץ ישראל) לדברי הכל שאין מקבלין אותן?

ועונה התוס': "לא נאמר לא תחיה כל נשמה אלא לאחר שהתחיל יהושע במלחמה, שהרי יהושע שלח שלש פרזוטגמאות הרוצה להשלים ישלים להלחם ילחם. אלמא אותן שהיו רוצין להשלים לא היה הורגן. וצריך לומר אותן שהיו רוצין להשלים קודם שהתחיל במלחמה ראשונה, ואף רחב קיבלה עליה קודם שהתחילו במלחמה".

ברית בעורמה

עדיין צריך להבין למה הגבעונים היו צריכים להערים ולהתחפש לאנשים שבאו מארץ רחוקה בשביל לכות ברית עם ישראל. הרי אם היו באים ואומרים שהם מסכימים לעשות שלום, היו מקבלים אותם. ואפשר לומר כי בתחילה הם לא רצו לעשות שלום וחשבו כי ינצחו את עם ישראל, שהם גוים גדלים ונעצמים מעם ישראל. אבל אחרי שראו

את הניסים שנעשו בכיבוש יריחו, וראו את הניצחון על העי, הם הבינו כי אותו אלוקים שהוציא את עם ישראל ממצרים ממשיך לעשות להם ניסים ולכן הם באו לעשות שלום. וחשבו הגבעונים כי כיוון שהם לא הסכימו בתחילה, לא יקבלו אותם הישראלים יותר, לכן הם הערימו.

"אם כן מפני מה הערימו יושבי גבעון, לפי ששלח להם בכלל ולא קבלו, ולא ידעו משפט ישראל ודימו ששוב אין פותחין להם לשלום, ולמה קשה הדבר לנשיאים וראוי להכותם לפי חרב לולי השבועה, מפני שכרתו להם ברית, והרי הוא אומר 'לא תכרות להם ברית', אלא היה דינם שיהיו למס עבדים, והואיל ובטעות נשבעו להן בדין היה שיהרגו על שהטעום לולי חלול השם" (רמב"ם הלכות מלכים פרק ו, ה).

עלינו לשמוח בכריתת בריתות השלום שנעשו עם המדינות הרחוקות. השלום הזה הוא קידוש שמו של ה' שנקרא שלום. עלינו לשמוח במיוחד שכל בריתות הללו מחלישה את הברית שכרתו בטעות עם הפלסטינים ושילמנו על כך מחיר כבד

ברית עם מי שיושב בארץ ישראל

לדעת הרמב"ם הכעס על הגבעונים היה בכך שהם אילצו אותנו לכרות איתם ברית בעורמה, ואסור לישראל לכתוב ברית עם יושבי הארץ. כל מה שמותר לעשות איתם שלום זה רק כשהגויים "למס ועבדוך". אבל אם כורתים איתם ברית ומתייחסים אליהם כשוויים בין שווים - הם ירמו ראש על ישראל ויערערו את ישיבתם בארץ ישראל, וזה אסור. הרמב"ן חולק על הרמב"ם ואומר כי כיוון שקיבלו עליהם שלא לעבוד ע"ז, כמו שאמרו (יהושע ט ט) באו עבדיך לשם ה' אלהיך, "מותרין היו בברית ההוא כמו שהיו מותרין בישיבת הארץ, ששתיהן לא נאסרו אלא קודם התשובה כמו שאמר (שמות כג לג) פן יחטיאו אותך לי, וכן אמר לא תכרות להם ולאליהם ברית" (רמב"ן דברים כ יא). אבל אם עשו תשובה - מותר להושיבם בארץ ומותר לכרות עימם ברית.

אברם כרת ברית עם אבימלך

אמנם אם כורתים ברית עם עמים שלא עזבו את דרכם הרעה - זה נזק גדול. כך למדנו מאברהם אבינו שכרת ברית עם אבימלך. "ויקח אברהם צאן ובקר ויתן לאבימלך ויכרתו שניהם ברית: ויצב אברהם את שבע פגשת הצאן לבדקן" (בראשית כא כז). והכמינו אמרו כי עם ישראל שילם מחיר גדול על הברית הזאת.

"אמר לו הקדוש ברוך הוא (לאברהם) אתה נתת שבע כבשות בלי רצוני, חייך שאני משהה בשמחת בניך ז' דורות. אתה נתת לו ז' כבשות בלי רצוני, חייך כנגד כן הורגים מבניך שבעה צדיקים ואלו הן, חפני, ופנחס, ושמשון, ושאוול וג' בניו. אתה נתת לו ז' כבשות בלי רצוני, כנגד כן בניו מחריבין מבניך ז' משכנות ואלו הן, אוהל מועד וגלגל, נוב, וגבעון, ושילה, ובית עולמים תרין. אתה נתת לו ז' כבשות בלי רצוני, כנגד כן ארוני חוזר בשדה פלשתים ז' חדשים" (בראשית רבה וירא נ ד).

הרי שיש סכנה גדולה לכרות ברית עם יושבי הארץ כשהם מקולקלים, וזה גורם נזק גדול, כמו שראינו בהסכמי אוסלו שכרתו איתם "הסכמי שלום" והם לא שינו את דרכם, וכמה אסונות נגרמו בשל הסכמים הללו. אלפי הרוגים ועשרות אלפי פצועים. ואילו היו מקשיבים לדברי חז"ל אלו - לא היו טועים בטעות זו.

ברית עם עובדי ע"ז במדינה רחוקה

חירם מלך צור

בספר מלכים ראינו ששלמה כרת ברית עם חירם מלך צור. "וה' נתן חכמה לשלמה פאשר דבר-לו ויהי שלם בין חירם ובין שלמה ויכרתו ברית שניהם" (מלכים א ה טו) התוספות במסכת יבמות (כג ע"א) מקשה איך היה מותר לשלמה לכרות ברית עם מלך עובד עבודה זרה. "והכתיב לא תכרות להם ברית ולא תחנם (דברים ז) ובכל האומות עובדי עבודת כוכבים איירי כמו ולא תחנם?"

והתוס' מתרץ שלושה תירוצים שונים, "ויש לומר דשמא לא אסר אלא כריתת ברית לשם עבודת כוכבים כדכתיב באידך קרא 'לא תכרות להם ולאליהם ברית' (שמות כג). אבל ברית פוליטית שאין בה קירבה רוחנית - מותר. או שמא חירם מלך צור גר תושב היה (ואם המלך קיבל על עצמו לא לעבוד ע"ז, מותר לכרות איתו ברית).

ועוד נראה לי דלא מיתסר כריתת ברית אלא דוקא בשבעה אומות מדכתיב גבי גבעונים (יהושע ט) 'אולי בקרבי אתה יושב ואיך אכרות לך ברית! משמע דבשאר אומות שרי". והטעם שאסור לכרות ברית עם יושבי הארץ - כדי שנוכל לכבוש את ארץ ישראל.

בהוטן - מנהג אבותיהם בידיהם

התירוצים של תוס' חשובים כדי לדעת שאסור לחתום ברית עם הערבים שחיים בארץ ישראל ושמותר לחתום ברית עם גויים שחיים בחו"ל. אמנם לפי התירוצי השני אסור לחתום ברית עם אומה שעובדת ע"ז אפילו אם היא רחוקה. וזה חשוב לגבי ההסכם עם מדינת בהוטן, ששמה בפי האנשים הגרים בה הוא "דרוק יול" משמעו ארץ הדרקון. ויש קוראים לו "דרוק טשאנדאן" שמשמעו "ארץ דרקון הרעם", גם הדגל שלהם הוא דגל שבמרכזו יש דרקון שחור ולבן גדול.

דרקון בהלכה הוא עבודה זרה "המוצא כלים ועליהם צורת חמה צורת לבנה צורת דרקון יוליכם לים המלח רבן שמעון בן גמליאל אומר שעל המוכרין אסורין שעל המבוזין מותרין" (משנה ע"ז מב: שו"ע וירא דעה - קמא ג). אם כן הם חשודים בעבודה זרה.

אמנם כבר כתב הרמ"א "ובזמן הזה שאין הגוים עובדין לצורות הללו, מותרים בהנאה אם מוצאן, אבל אין להשהותן". ולכן מותר לכרות איתם ברית כי אינם באמת עובדים עבודה זרה אלא "מנהג אבותיהם בידיהם". אבל אם הם היו עובדים ע"ז באמת היה אסור לכרות איתם ברית (לפי התירוצי השני בתוס'). שתפקידנו הוא לקרוא בשם השם בכל העולם.

עמון ומואב - לא תדרוש שלומם

יש עמים שלא קוראים להם לשלום מחמת מידותיהם הרעות, והם עמון ומואב. כך כתב הרמב"ם בספר המצוות: "האזהרה שהוזהרנו שלא לקרוא שלום לעמון ומואב לעולם. והוא שה' ציוונו שבצורנו על הערים, נשלח לאנשיהן לפני המלחמה שייכנעו ונבקש מהם שישלימו אתנו; אם ימסרו לנו את העיר, אסור לנו להילחם בהם ולהורגם, כמו שביארנו במצווה ק"ץ ממצוות עשה. חוץ מעמון ומואב שאין נוהגים עמיהם מנהג זה; אלא הוזהרנו ה' מלהקדים להם שלום ומלבקש שייכנעו. והוא אמרו יתעלה: 'לא תדרוש שלומם וטובתם'" (דברים ז - רמב"ם ספר המצוות מצווה נ"ו). וכתב רבינו בחיי "ואפילו עמון ומואב שאין פותחין להם שלום, אם השלימו מעצמן מקבלין אותן, ללמדך כמה גדול כח השלום" (רבנו בחיי על דברים כ ז).

הסכם שלום עם עמלק

לדעת הרמב"ם - אם מקבלים עליהם שבע מצוות

לדעת הרמב"ם גם לעמלק קוראים לשלום. אם העמלקים חוזרים בתשובה, מקבלים עליהם שבע מצוות ומסכימים להיות "למס ועבדוך" מקבלים אותם. שכך כתב: "וכן הוא אומר בעמלק 'תמחה את זכר עמלק', ומנין שאינו מדבר אלא באלו שלא השלימו? שנאמר: 'לא היתה עיר אשר השלימה אל בני ישראל בלתי החוי יושבי גבעון, את הכל לקחו במלחמה כי מאת ה' היתה לחזק את לבם לקראת המלחמה את ישראל למען החרימם", מכלל ששלחו להם לשלום ולא קבלו" (הלכות מלכים פרק ז).

לדעת הראב"ד - החרם תחרימם

הראב"ד חלק על הרמב"ם ואמר שגם אם שבעה עממים ועמלק יקבלו עליהם שבע מצוות בני נח ויסכימו להיות "למס ועבדוך", יש מצווה של החרם תחרימם "אף ע"פ שהשלימו ורצו לקבל עליהם מס ועבדות הורגין אותם". והסביר הכסף משנה "אלא שאפשר לטעון בעד רבינו ולומר שבכלל השלימו הוא קבלת שבע מצוות שאם קבלו עליהם שבע מצוות הרי יצאו מכלל שבעה עממין ומכלל עמלק והרי הם כבני נח הכשרים". ואע"פ שמותר לקבל אותם - אסור לגייר אותם, כדלקמן.

כל קדיש וכל ברכת מזון מסתיימים ב"עושה שלום". כל תפילת שחרית מסתיימת בברכה שיש בה שבע פעמים השם שלום. מכאן נבין את החשיבות הרוחנית הגדולה של הסכמי השלום שישאר חותמת עליהם בתקופה האחרונה

סיפורים על הרב זצ"ל

הרב עם הגולן

כבר שנים רבות יש מלחמות בתוך סוריה, שלטונו של אסאד רופף מאין כמוהו, כמעט מיליון הרוגים, יותר משני מיליון פליטים, דעא"ש, אירן, רוסיה, טורקיה וחיזבאללה מעורבים, ואף אחד לא יודע אם הנשיא הסורי יחיה או ישלוח עוד יום אחד. היום זה נראה כל כך טיפשי ומסוכן לחתום הסכם עם סוריה ולתת לה את כל רמת הגולן, להחריב את כל היישובים ולסמוך על כך שהם יעמדו במילתם לעשות שלום עם ישראל. אבל היו אנשים שחשבו בתמימותם שזה דבר טוב וכמעט חתמו הסכם עם אסאד.

סיפר חבר הכנסת לשעבר יגאל ביבי: כותרות העיתונים בישרו לנו שההסכם בין ממשלת ישראל לסוריה למסירת רמת הגולן לסורים היו רציני וקרוב מתמיד. ההסכם הזה הגיע בתום שיחות שקיימו בצרפת ראש הממשלה לשעבר אהוד ברק, נשיא ארה"ב לשעבר ביל קלינטון ושר החוץ הסורי על הסכם למסירת רמת הגולן לסורים.

באותו היום נפטר בצפת רבי שלמה האופט, מראשי הציבור ומעמודי התווך של חבר המועצות הדתיות. בעודי מהרהר כיצד אגיע להלוויה, קיבלתי שיחת טלפון מעוזרו של הרב זצ"ל, הרב חיים סויסה נ"י, והוא הודיע לי שהם שכרו מטוס קטן על מנת להטיס את הרב ללוויה, ויש מקום גם בשבילי. היה לי הכבוד והזכות לטוס במחיצת הרב ולקיים מצוות לוויית המת. בשעה 17:00 הגענו לשדה התעופה מחניים על מנת לטוס חזרה לירושלים. פניתי לכבוד הרב, סיפרתי לו כי בשעה זו מתקיימות שיחות בצרפת בקשר למסירת הגולן לסורים, ושאלתי האם כבוד הרב יכול לתת הוראה לטייס לטוס מעל רמת הגולן, בכדי שהרב יוכל לעשות תיקונים לביטול הגזירה.

הרב אכן נתן הוראה וטסנו מעל הגולן. הרב ישב בקדמת המטוס והתחיל בתפילותיו ובכוונותיו. אנחנו, שישבנו מאחור, חשנו את ההילה שהייתה מעל לרב זצ"ל. בהגיענו לירושלים נתבשרנו כי השיחות עלו על שרטון והגזירה התבטלה. בחסדי ה', תפילת הרב מעל רמת הגולן בשעת השיחות עשתה כנראה רושם בשמים, כך שהופרו כל עצות אויבנו והגולן ממשיך ב"ה להיות חלק בלתי נפרד מארץ ישראל.

בספר שמואל (ב פרק א) מתואר הסיפור של גר עמלקי שמבשר לדוד המלך כי הוא הרג את שאול. "וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל-הַנְּעֹלָה הַמַּגִּיד לִּי אֵי מָהָה אָתָּה וַיֹּאמֶר בְּנֵי-אִישׁ גֵּר עַמְלֹקִי אֲנִי: וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד אִיךָ לָא יָבֵאתָ לְשַׁלַּח יָדְךָ לְשַׁחַת אֶת-מִשְׁיַח ה'". דוד מצווה להרוג את הגר העמלקי הזה. "וַיִּקְרָא דָּוִד לְאַחַד מֵהַנְּעִיזִים וַיֹּאמֶר גֵּשׁ פִּגְעֵ-בִּי וַיַּהַר וַיָּמָת: וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד דְּמֹן עַל-רֹאשְׁךָ כִּי פִיךָ עָנָה בְּךָ לְאָמֹר אֲנִי מֹתְתִי אֶת-מִשְׁיַח ה'".

במדרש הסבירו למה ציווה דוד להרגו. "נזכר דוד באותה שעה מה שנאמר למשה רבינו אם יבא אחד מכל אוה"ע ויתגייר שיקבלו אותו, ומזרעו של עמלק אל יקבלו אותו. ואמר לו דמך על ראשך כי פיך ענה בך, לכך נאמר מדור דור" (ילקוט שמעוני שמואל ב רמז קמא). כוונת המדרש היא לדברי רבי אלעאי "תני בשם ר' אלעאי שבעה נשבע הקב"ה ואמר ימיני ימיני כסאי כסאי אם יבאו גרים מכל אומות העולם אני מקבלן וזרעו של עמלק איני מקבלן לעולם" (מדרש תנחומא כי תצא פרק יא).

ממשיך המדרש ומסביר מי היה הגר העמלקי: "אמר רבי יצחק בנו של דואג האדומי היה, ואמר לו דמך על-ראשך הרבה דמים שפכת בנוב עיר הכהנים, ואית דאמרי דואג עצמו היה. דמך' כתיב - הרבה דמים שפכת". המדרש הזה מגלה לנו את הקלקול שיש בגר עמלקי. שלמרות הגיור שלו ולמרות שהיה דואג ראש הסנהדרין בימי שאול, הוא מגיע לדיוטות של שנאה ומחלוקת גדולות מזויקות לכל עם ישראל לדורות. כל הזמן מתסיס את שאול כנגד דוד וכשהוא רואה ששאול מת, הוא מחניף לדוד ואומר לו שהרג את שאול כדי למצוא חן בעיניו.

(ומה שאמרו "מבני בניו של המן לימדו תורה בבני ברק" צריך לומר כי מה שנאסר זה רק עמלק מצד אביו ואמו - רבינו יהודה בר יקר בספרו 'פירוש התפילות והברכות' בביאור ברכת 'ועל הצדיקים'. וראה עוד מהרש"ם בשו"ת ח"ג סי' רעב. שו"ת ציצן אליעזר ט"ו נה שהביא הוכחה מהרמב"ם במורה נבוכים ח"ג פרק נ' וראה עוד פרי צדיק לפורים אות ב; ליקוטי אמרים אות טז; פוקד עקרים אות ה).

לא עושים שלום עם אויבים

מכאן למדנו שהשלום הוא התכלית של העולם, ואפילו גרועות שבאומות יכולות לתקן את דרכן. עלינו לשמוח בכריתת בריתות השלום שנעשו עם המדינות הרחוקות, השלום הזה הוא קידוש שמו של ה' שנקרא שלום. עלינו לשמוח במיוחד שכל כריתת הבריתות הללו מחלישה את הברית שכרתו בטעות עם הפלסטינים ושילמנו על כך מחיר כבד. כשכל מנהיגי הפלסטינים כועסים על ההסכמי השלום הללו, אנו בטוחים שהם מחלישים את אחיזתם בארץ ישראל והם טובים לנו ולכל ישראל אחינו.

גדול השלום

במסכת דרך ארץ כתוב: "ר' יוסי הגלילי אומר אף שמו של משיח נקרא שלום, שנאמר אבי עד שר שלום". עוד שם: "ר' יוסי הגלילי אומר גדול הוא השלום, שבשעה שמלך המשיח נגלה לישראל, אין פותח אלא בשלום שנאמר 'מה נאוו על ההרים רגלי מבשר משמיע שלום'". ויהי רצון שנזכה לראותו במהרה בימינו, אמן ואמן.

תשובה כהלכה

קצר מתורגמת. מה דעת הרב על בשר מתורבת המיוצר מתאי גזע של בהמה חיה? האם יש בזה איסור אבר מין החי? אין אבר מן החי, אבל אסור לאכול אותו ביחד עם חלב כי יש בזה מראית עין. כמו כן, לא צריך לחכות אחריו שש שעות, אבל כן צריך לשטוף את הפה. שלא לגרום זילות לתערובת בשר וחלב.

עשה לך רב. אם שאלתי פעם רב שאלה הלכתית והורה לי לאסור, האם מותר אח"כ להקל על פי רב אחר? אם שאלת שאלה עקרונית - אתה לא חייב לשמוע לו. אבל אם זו שאלה מעשית וקיבלת אותו עליך לרב, צריך לשמוע לו אלא אם כן תעשה התרת נדרים.

תלמוד תורה מאור התורה

ע"ש הרב מימיון

מיסודו של מו"ר הרב"ג מרדכי אליהו זצ"ל

הורים יקרים

אנו שמחים לבשר לכם על פתיחת ההרשמה לכיתה א'. ניתן להירשם גם לכיתות ב' וג'.

לפרטים וקביעת ראיון קבלה: מזכירות התלמוד תורה

טל': 02-6526051 מייל: evhuri5@gmail.com

אומרים בלמחה, אומרים באפפה
בליטת בורקאי צילברמן

עכשיו ב"עטרת" מבצע מיוחד
אביהם של ישראל על התורה
כולל משלוח עד הבית
ועוד סדרות ספרים נבחרות
 בקרו באתר או התקשרו
www.ateret.co.il
0527710979